

KAZA GELİYORUM DER, YAĞMUR ERTEKİN, AYRIKOTU YAYINLARI, İSTANBUL 2022, 104 S.

Accident Says I'm Coming, Yağmur Ertekin, Ayrikotu Yayınları, İstanbul 2022, 104 pages.

Dr. Öğr. Üyesi Kaan KOÇALI

İstanbul Gelişim Üniversitesi, İstanbul Gelişim Meslek Yüksekokulu, İş Sağlığı ve Güvenliği Programı, İstanbul, Türkiye, kkoicali@gelisim.edu.tr

Yayın Değerlendirme/Publication Review

Geliş/Received
12.08.2024

Kabul/Accepted
25.03.2025

Sayfa/ Page
263-268

Öz

Çalışma, iş sağlığı ve güvenliği (İSG) alanında bilinç oluşturmaya amaçlayan anlatı temelli bir yaklaşımla kaleme alınmıştır. Yazar, mesleki deneyimlerinden yola çıkarak gerçek iş kazalarını öyküleştirme yöntemiyle sunmakta ve okuyucunun bu kazaların neden-sonuç ilişkisini kavramasını sağlamaktadır. Literatürde yaygın olarak kullanılan “Kaza Geliyorum Demez” ifadesinin, iş kazalarının önlenabilir nitelikte olduğu gerçeğini göz ardı ettiğini savunan yazar, bunun yerine “Kaza Geliyorum Der” yaklaşımını benimseyerek kazaların belirli risk faktörleri ve ihmal sonucu meydana geldiğini vurgulamaktadır. Eser, herhangi bir görsel materyal içermemekle birlikte, anlatıdaki detaylı betimlemeler ve olay örgüsü ile okuyucuyu aktif bir katılımcı haline getirmekte, olayları birinci elden deneyimleme hissi uyandırmaktadır. Bu yönüyle çalışma, yalnızca teorik bilgi sunmanın ötesine geçerek iş kazalarının arkasındaki temel dinamikleri anlamaya yönelik uygulamalı bir farkındalık süreci oluşturmaktadır. Kitap, her biri farklı bir iş kazasını ele alan ve olası önlemleri tartışan 19 bölümden oluşmakta olup, iş sağlığı ve güvenliği disiplinine hem akademik hem de pratik açıdan katkı sağlayabilecek bir kaynak niteliğindedir. Sonuç olarak, bu çalışma, iş kazalarının önlenabilir olduğunu vurgulayan ve bireylerde risk algısını geliştirmeyi hedefleyen özgün bir eser olarak değerlendirilmektedir. Alan yazındaki mevcut çalışmalarla örtüşen ancak anlatı temelli yaklaşımıyla farklılaşan bu eser, iş sağlığı ve güvenliği kültürünün yaygınlaştırılması ve bilinç düzeyinin artırılması açısından önemli bir katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İş sağlığı, iş güvenliği, iş kazası, sosyal politika, tanıtımlar.

Abstract

Study has been written with a narrative-based approach that aims to raise awareness in the field of occupational health and safety (OHS). The author presents real occupational accidents using a narrative method based on his professional experiences and enables the reader to understand the cause-effect relationship of these accidents. Arguing that the expression “Accident Does Not Say I’m Coming”, which is widely used in the literature, ignores the fact that occupational accidents are preventable, the author instead adopts the “Accident Says I’m Coming” approach and emphasizes that accidents occur as a result of certain risk factors and negligence. Although the work does not contain any visual material, the detailed descriptions and plot in the narrative make the reader an active participant and give the feeling of experiencing the events firsthand. In this respect, the study goes beyond providing only theoretical information and creates a practical awareness process aimed at understanding the basic dynamics behind occupational accidents. The book consists of 19 chapters, each of which addresses a different occupational accident and discusses possible precautions, and is a resource that can contribute to the occupational health and safety discipline both academically and practically. As a result, this study is evaluated as an original work that emphasizes that occupational accidents are preventable and aims to develop risk perception in individuals. This work, which overlaps with existing studies in the literature but differs with its narrative-based approach, makes an important contribution in terms of disseminating occupational health and safety culture and increasing awareness.

Keywords: Occupational health, occupational safety, occupational accidents, social policy, reviews.

Atıf/Citation: Koçali, K. (2025). Kaza Geliyorum Der, Yağmur Ertekin, Ayrikotu Yayınları, İstanbul 2022, 104 s. *Mecmua*, 10(19), 263-268.

İş sağlığı ve güvenliği (İSG), iş kazalarının ve meslek hastalıklarının yeterince azaltılamaması nedeniyle çalışanların zarar görmesi ve bu durumun ülkemize sosyal, ekonomik ve hukuki açıdan olumsuz etkileri nedeniyle son yıllarda iş hayatında çok daha önemli bir konu haline gelmiştir. Hem ekonomik hem de sosyal boyutlarıyla ülkelerin kalkınması ve gelişimi açısından büyük önem taşıyan İSG, aynı zamanda sanayileşme seviyesinin bir göstergesi olarak kabul edilir. İş sağlığı ve güvenliği, işyerlerinde işin yürütülmesinden kaynaklanan, çalışanın sağlığına zarar verebilecek koşullardan korunmak amacıyla sistemli ve bilimsel çalışmaları kapsar. Temel amacı sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı sağlamak olan İSG, günümüz proaktif yaklaşımlarıyla çalışanları özellikle iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı korumaya odaklanır (Tombal Kara vd. 2019, s. 30; Tatlıcan ve Çögenli, 2020, s. 182; Koçali, 2022a, s. 387).

İş sağlığı ve güvenliği (İSG), çalışma hayatının en temel unsurlarından biri olup çalışanların sağlık ve güvenliğini koruma, iş kazalarını ve meslek hastalıklarını önleme amacı taşımaktadır. Dünya genelinde her yıl milyonlarca iş kazası meydana gelmekte ve bu kazalar ciddi yaralanmalara, hatta ölümlere yol açmaktadır. İş kazalarının önlenabilir olduğu gerçeği, İSG politikalarının geliştirilmesini ve etkin bir şekilde uygulanmasını zorunlu kılmaktadır. Ancak, bireylerin ve işletmelerin güvenlik kültürüne yönelik algısı, bu politikaların başarısını doğrudan etkilemektedir. Bu bağlamda, iş kazalarının nedenlerini ve sonuçlarını daha iyi anlamak, bireysel ve kurumsal düzeyde farkındalığı artırmak açısından büyük önem taşımaktadır.

Çalışma hayatında, güvenlik yönetimi modellerinin tümünün temelinde iş kazalarını önleme yer almaktadır. Güvenlik yönetiminin başarısı, kazaların yaşanmamasıyla doğrudan ilişkilendirildiğinden, herhangi bir kazanın meydana gelmesi güvenlik yönetiminin eksikliği olarak algılanmaktadır. Bu nedenle iş kazalarının nedenlerinin anlaşılması ve bu doğrultuda gerekli önlemlerin alınmasına yönelik müdahaleler hayat kurtarıcıdır (Sayis, 2017, s. 114; Çalış ve Büyükkakıncı, 2019, s. 1059). Kazalar genellikle teknik hatalar, insan hataları veya organizasyonel sorunlar sonucu ortaya çıkmaktadır. Genel olarak kaza sebeplerine bakıldığında, hemen her kazada insan faktörüne bağlı bir hatanın olduğu görülmektedir. Ancak bu hata, yalnızca kazayı yapan çalışana ait değildir. Fabrikanın projesini

çizen mimardan, üretimde kullanılan makineleri planlayan mühendise, makinelerin bakım ve onarımıyla ilgilenen teknisyenden işletme sahibine kadar geniş bir insan grubunu kapsayabilir. Ayrıca, işyeri profesyonelleri kapsamında işyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanları da bu sürece dahildir (Koçali, 2018, s. 389; İnce Poçar vd., 2023, s. 51).

Çalışma hayatında iş kazalarının ve mesleki risklerin azaltılması ve önlenmesi için, işverenlerin gerekli bilgilendirmeleri yapmaları, düzenli eğitimler sunmaları, tüm sağlık ve güvenlik önlemlerini almaları, koruyucu ekipman temin etmeleri ve çalışma ortamını değişen koşullara uygun hale getirmeleri zorunludur. Kazaların oluşumunda, çalışma hayatında fark edilmeyen bazı eksikliklerin neden olduğu tehlikeler rol oynar. İşveren tarafından alınan önlemler, kazaları önlemek amacıyla bir bariyer oluşturur. Ancak, insan hataları, ihmaller, kusurlar, arızalar gibi fark edilemeyen boşlukların bir araya gelmesi durumunda, bu tedbirler yetersiz kalabilir ve kazalar meydana gelebilir (Korkmaz ve Avsallı, 2012, s. 126; Akpınar ve Çakmakkaya, 2014, s. 274).

Bu çalışma, iş sağlığı ve güvenliği alanına katkı sağlayan bir eserin akademik çerçevede incelenmesini amaçlamaktadır. “Kaza Geliyorum Der” anlayışı üzerine kurgulanan kitap, iş kazalarının rastlantısal olaylar olmadığı, belirli ihmal ve risk faktörlerinin bir sonucu olarak meydana geldiği görüşünü savunmaktadır. Geleneksel olarak kullanılan “Kaza Geliyorum Demez” söylemine eleştirel bir yaklaşım getiren eser, anlatı temelli bir yöntemle iş kazalarının önlenebilirliğini vurgulamaktadır. İş sağlığı ve güvenliği alanında yapılan akademik çalışmalar incelendiğinde, bu tür anlatı temelli yaklaşımların bireylerin risk algısını ve güvenlik kültürünü şekillendirmede etkili olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda, kitabın içerik analizi yapılarak, ele alınan iş kazalarının iş sağlığı ve güvenliği perspektifinden nasıl değerlendirildiği ortaya konulacaktır.

İş kazalarının çoğu aniden gelişir ve ciddi sonuçlara yol açabilir. Ancak, bu kazaların büyük bir kısmı, alınabilecek basit ve etkili önlemlerle önlenabilir. Bununla birlikte, literatürde iş kazalarının önlenmesine yönelik farklı teorik modellerin bulunduğu bilinmektedir. Heinrich’in “Domino Teorisi”, Reason’ın “Swiss Cheese Modeli” ve Petersen’in “İnsan Faktörleri Modeli” gibi yaklaşımlar, iş kazalarının sistematik analizini yaparak önleme stratejileri geliştirmeyi amaçlamaktadır. İncelenen kitap, bu modellerin temelini oluşturan insan hatası, organizasyonel eksiklikler ve teknik faktörler gibi unsurlara örtük olarak değinmektedir. Ancak, bu bağlantıların bilimsel bir çerçevede ele alınması, eserin iş sağlığı ve güvenliği alanındaki yerini ve katkısını daha iyi anlamayı sağlayacaktır. Bu çalışmada, söz konusu eserin iş sağlığı ve güvenliği alanındaki literatüre katkısını değerlendirmek amacıyla nitel bir inceleme yöntemi izlenecektir. Kitapta ele alınan iş kazalarının hangi faktörlerden kaynaklandığı, nasıl önlenebileceği ve bireylerin güvenlik bilinci üzerindeki etkileri analiz edilecektir. Ayrıca, literatürde yer alan mevcut çalışmalar ile karşılaştırılarak eserin akademik ve pratik anlamdaki yeri belirlenmeye çalışılacaktır (Koçali, 2022b, s. 35; Albar, 2024, s. 177).

Yağmur Ertekin’in hazırladığı bu eser (Ertekin, 2022), kitabın arka kapağında da belirtildiği gibi, halk arasında sıkça kullanılan “Kaza geliyorum demez” deyimini ele alıyor. Aslında, “Kaza geliyorum der” ama biz bunu duymayız veya görmezden geliriz. Günlük hayatın telaşı ve aceleyle alınan kararlar, ihmalkâr davranışlar bizi sevdiklerimizden ayırabilir. Her gün, aslında bildiğimiz ama gerekli önlemleri almadığımız için yüzlerce kaza meydana geliyor. Evde, okulda veya iş yerinde alınacak en küçük bir tedbir bile bizi olası kazalardan koruyabilir ve sevdiklerimizle olan bağımızı koparmayabilir. Yazar, kaleme aldığı öykülerle bu gerçeği okuyucularına etkileyici bir şekilde gösteriyor. Çevremizde sıkça duyduğumuz ve tanıdık gelen hikâyeleri, detaylarıyla açığa çıkarıyor. Gözden kaçırdığımız basit tedbirlerle kazalardan ve çevremizdeki tehlikelerden nasıl korunabileceğimizi ve kaçınabileceğimizi güçlü bir üslupla anlatıyor. Acı sonlarla biten yaşam öykülerinin gerçekçi bir dille aktarıldığı bu kitaptan ders çıkarmak ise okuyucuya kalıyor.

2010 yılında Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İnşaat Mühendisliği’nden mezun olduktan sonra Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü’nde Çalışma Uzmanı olarak göreve başlayan Yağmur Ertekin 2014 yılında “İnşaat İskelelerinde İş Sağlığı ve Güvenliği” başlıklı Uzmanlık Tezi’ni tamamlamıştır. Yazar, 2020 yılında yayımladığı kadın ve göç hikâyelerini işleyen “Ötekileri Görmek” adlı kitabında, Türkiye’den göç etmek zorunda kalan kişilerle yaptığı söyleşileri öykülemiştir. 2022 yılında ise insanların sağlığı ve güvenliği için çalışan tüm

emekçilere ve çalışırken can veren, hastalanan ve sağlığından olan kişilere adanmış “*Kaza Geliyorum Der*” adlı kitabını yayımlamıştır.

Toplam 104 sayfadan oluşan eser, önsöz hariç 19 bölümden oluşmakta olup kullanılan dil yalın ve anlaşılardır. Her bölümde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili bir olay öyküleştirilerek okuyucuya aktarılmaktadır. Eserde hiçbir görsel yer almamasına rağmen yapılan ayrıntılı tasvirler, okurun iş kazaları adeta yeniden yaşamasını ve öykülerdeki karakterlerin yerine kendini koymasını sağlamaktadır. Eser içerisindeki *Maden, Kaderi İnşaat, Elektrikçi Ahmet, Kurtuluşa Bir Kala, Fındık Tarlası, Böcekli Sokak, Hayati Usta, Kötü Bir Gün, Hastalıktan Korkarken, Depresyon, Kaza “Geliyorum” Der, Hayat Ne Kadar Ucuzdur?, Derili Aile, Aldatma, Elif Gibi, Garson, Yangın, Asansör, Remzi Usta* isimli bölümlerde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili en çok iş kazası yaşanan sektörler ve bu kazalara sebep olan psikolojik, kişisel, çevresel faktörlere değinilmiştir.

Eser, gerçek olaylara ve bu olaylardan çıkarılan derslere odaklanarak okuyucunun dikkatini çekmektedir. Ertekin, zaman zaman psikolojik derinliklere de inerek, okuyucunun empati kurmasını ve iş sağlığı ve güvenliği konusunu derinlemesine anlamasını sağlamaktadır. Bu açıdan bakıldığında, kitap sadece bir bilgi kaynağı olmanın ötesine geçmekte, okuyucunun bilinçlenmesine ve iş sağlığı ve güvenliği konusunda daha duyarlı hale gelmesine katkıda bulunmaktadır.

Bu kitapta, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yaşanan ya da yaşanabilecek olan olaylardan alıntılar yapılarak, bu alandaki en güncel ve geçerli bilgilerin okuyucuya sunulması amaçlanmıştır. Yaşanmış olaylardan yola çıkarak hazırlanan öykülerle, teorik bilgilerin pratik hayata nasıl yansıdığı ve bu bilgilerin iş yerlerindeki güvenlik kültürünün geliştirilmesine nasıl katkıda bulunduğu anlatılmaktadır. Örneğin, madencilik sektöründe (s. 11) çalışanların karşı karşıya kaldığı riskler ve bu risklerin minimize edilmesi için yapılması gerekenler anlatılarak maden kazalarının nedenlerini, bu kazaların önlenmesi için gerekli güvenlik protokollerini ve çalışanların eğitiminin önemi vurgulanmıştır. İnşaat sektörü (s. 17), iş kazalarının en sık yaşandığı alanlardan birisi olup yapı işlerinde karşılaşılan tehlikeler ve bu tehlikelerin nasıl önenebileceği ile güvenli çalışma ortamlarının oluşturulması için alınması gereken tedbirler ve dikkat edilmesi gereken noktalar üzerinde durulmuştur. Elektrik işleri (s. 23) sırasında meydana gelebilecek kazalar ve bu kazalardan korunmak için alınması gereken güvenlik önlemleri detaylandırılmıştır. Ülke ekonomisinde önemli bir yeri olan tarım sektöründe (s. 33) çalışan işçilerin karşılaştığı iş kazaları ve sağlık risklerine dikkat çekilmiştir. Ayrıca iş yerinde psikolojik etkenlerin (s. 49, s. 61) çalışanlar üzerindeki etkileri ve bu durumun iş kazalarına nasıl yol açtığı da ayrı bir öykü ile anlatılmıştır. İşyerlerinde yangın riskleri (s. 93), asansör kazalarının (s. 97) önlenmesi için gerekli bakım ve güvenlik önlemleri, çalışanların eğitimi ve denetim süreçleri, iş güvenliği kültürü ve ramak kala olaylarının (s. 65) iş sağlığı ve güvenliği açısından önemi ve bu olaylardan çıkarılması gereken dersler üzerinde durulmuş ve ramak kala olaylarının raporlanması, analizi ve önleyici tedbirler alınması için yapılması gerekenler açıklanmıştır. Kitap, okuyuculara iş kazalarının aniden gelişebilmesine rağmen, aslında bu kazaların basit önlemlerle nasıl önenebileceğini somut örneklerle göstermektedir. Her bir öykü, okuyucuyu hem düşündürmekte hem de iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilinçlenmeye teşvik etmektedir. Bu sayede, hem alanında uzman kişilere hem de bu konuda farkındalık kazanmak isteyen okuyuculara hitap eden kapsamlı ve bilgilendirici bir eser ortaya konulmuştur. Kitap, iş sağlığı ve güvenliği konusundaki temel prensipleri, gerçek hayat öyküleriyle birleştirerek, okuyuculara hem eğitici hem de düşündürücü bir okuma deneyimi sunmaktadır. Ayrıca, bu kitap, iş sağlığı ve güvenliği alanında yapılacak akademik çalışmalara ve uygulamalara da ilham kaynağı olma potansiyeline sahiptir.

Eser, okuyuculara iş sağlığı ve güvenliği konusunun ne denli önemli olduğunu somut örneklerle hatırlatmakta ve bu alandaki farkındalığı artırmaktadır. Ertekin, kendine özgü anlatım tarzı ile karmaşık olabilecek konuları anlaşılır hale getirerek okuyucunun dikkatini çekmeyi başarmıştır. Kitap, sürükleyici hikâyeleri ve samimi anlatımı ile okuyucuyu içine çekerek, aynı zamanda önemli mesajlar da vermektedir. İş kazalarının yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda psikolojik etkilerini de gözler önüne sermektedir. Bu açıdan bakıldığında, kitap sadece bir bilgi kaynağı olmanın ötesine geçmekte, okuyucunun bilinçlenmesine ve iş sağlığı ve güvenliği konusunda daha duyarlı hale gelmesine katkıda bulunmaktadır.

Kitabın görsel düzenlemesi ve dil kullanımı da övgüye değerdir. Bölümler arasında akıcı bir geçiş sağlayan yazar, okuyucunun dikkatini sürekli olarak canlı tutmayı başarmaktadır. Ertekin'in ustalıklı kaleme aldığı bu eser, iş sağlığı ve güvenliği alanında hem eğitici hem de düşündürücü bir okuma deneyimi sunmaktadır. Bu nedenle, “Kaza Geliyorum Der” kitabı, iş sağlığı ve güvenliği profesyonelleri, öğrencileri ve genel okur kitlesi için vazgeçilmez bir başvuru kaynağı olma potansiyeline sahiptir. Eserin, bu alandaki akademik çalışmalara ve uygulamalara da ilham vereceği şüphesizdir. Ayrıca, Yağmur Ertekin'in bu kitabı, iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilinç oluşturma ve farkındalık yaratma amacıyla kaleme alınmış, etkileyici ve anlamlı bir çalışmadır.

Sonuç

Sözün özü “Kaza Geliyorum Der” kitabı ile iş sağlığı ve güvenliği alanında önemli bir boşluğu doldurmayı başarmıştır. Uzun yıllar boyunca edindiği bilgi ve tecrübelerini yalın ve anlaşılır bir dille aktararak, iş kazalarını öyküleştirerek sunan Ertekin, hem uzmanlara hem de genel okur kitlesine hitap etmektedir. Teorik bilgilere değil, gerçek olaylara ve bu olaylardan çıkardığı derslere odaklanmıştır. Okuyucu, bölümler arasında kendi duygusal dünyasını keşfederek bir tür arınma (katarsis) yaşayabilmektedir. Kitabın genel çerçevesi ve iş sağlığı ve güvenliği alanına katkıları, yazarın konuya hâkimiyetinin bir yansıması olarak öne çıkmaktadır. Ertekin, eserinde akademik kaynaklara yer vermemiştir. Kitap, ansiklopedik bir yapıdan ziyade öyküleştirilmiş gerçek hikayelerle okuyucuya bilgi sunmayı amaçlamaktadır. Mizanpaj ve editasyon açısından da kitap, dikkat çekici ve yeterli düzeydedir. Ertekin'in, iş sağlığı ve güvenliği alanında yaşanmış hikayeleri öyküleştirerek aktarması, bu alandaki nadir çalışmalardan biri olmasını sağlamış ve eserin uzun yıllar boyunca değerli bir kaynak olarak kalacağını göstermiştir. Çalışmanın bulguları, anlatı temelli yaklaşımların iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri ve farkındalık kampanyalarında etkili bir araç olabileceğini göstermektedir. Ancak, bu etkinin bilimsel yöntemlerle ölçülmesi, farklı sektörlerde test edilmesi ve akademik bağlamda detaylandırılması gerekmektedir. Bu bağlamda, gelecekte yapılacak araştırmalarda deneysel çalışmalar, vaka analizleri ve nicel yöntemlerin kullanılması, anlatı temelli yaklaşımların iş sağlığı ve güvenliği üzerindeki etkisini daha güçlü bir şekilde ortaya koyacaktır.

Kaynakça

- Akpınar, T. ve Çakmakaya, B. Y. (2014). İş sağlığı ve güvenliği açısından işverenlerin risk değerlendirme yükümlülüğü. *Çalışma ve Toplum*, 1(40), 273-304.
- Albar, B. Ö. (2024). İş kazalarının önlenmesinde kaza sebep teorilerinin önemi. *Journal on Mathematic, Engineering and Natural Sciences (EJONS)*, 8 (1), 174-182. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10814620>
- Çalış, S. ve Büyükakıncı, B. Y. (2019). Occupational health and safety management systems applications and a system planning model (İş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemleri uygulamaları ve bir sistem planlama modeli). *Procedia Computer Science*, 158, 1058-1066. <https://doi.org/10.1016/j.procs.2019.09.147>
- Ertekin, Y. (2022). *Kaza geliyorum der*. Ayırkodu Yayınları.
- İnce Poçar, E. G., Işık, G. ve Durmaz, V. (2023). Emniyetli havacılık operasyonları için emniyet kültürü piramidi modeli ve adil kültür: yer hizmetleri kuruluşunda bir araştırma. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 17(2), 46-65.
- Koçali, K. (2018). Şırnak kömür madeni kazası ışığında kömür madenciliğindeki uygunsuzluklar hakkında öneriler. *Türkiye 21. Uluslararası Kömür Kongresi “ICCET 2018”* (s. 387-399) içinde. Zonguldak, Türkiye.
- Koçali, K. (2022a). Bölgesel kalkınma alanlarının iş sağlığı ve güvenliği performans analizi. *İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14 (3), 381-405. https://doi.org/10.17932/IAU.IAUSB.2021.021/iausbd_v14i3007
- Koçali, K. (2022b). İş sağlığı ve güvenliğinde “ramak kala” terimi üzerine değerlendirme. *Avrasya Terim Dergisi*, 10(2), 34-39. <https://doi.org/10.31451/ejatd.1079890>

- Korkmaz, A. ve Avsallı, H. (2012). Çalışma hayatında yeni bir dönem: 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği yasası. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (26), 153-167.
- Sayis, T. (2017). Küreselleşmeyle birlikte iş kazalarının değişen yüzü: iş cinayetleri. *Fiscaoeconomia*, 1(2), 113-149.
- Tatlıcan, M. ve Çögenli, M. Z. (2020). İş sağlığı ve güvenliği performans değerlendirme uygulamalarının iş tatmini üzerine etkisi: Endüstri işletmesi örneği. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 181-194.
- Tombal Kara, T. D., Kaymakoğlu, B. ve Ehsani, A. (2019). Türkiye’de maden mühendisliği bölümlerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitime genel bakış. *Artıbilim: Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 2(2), 29-41.

Sorumlu Yazar / Corresponding Author: Dr. Öğr. Üyesi Kaan KOÇALI

Çatışma Beyanı / Conflict Statement: Yazar bu çalışma ile ilgili taraf olabilecek herhangi bir kişi ya da finansal ilişkisinin bulunmadığını, herhangi bir çıkar çatışmasının olmadığını beyan etmiştir.

Etik Beyanı / Ethical Statement: Yazar bu makalede “Etik Kurul İzni”ne gerek olmadığını beyan etmiştir.

Destek ve Teşekkür / Support and Thanks: Yazar bu çalışmada herhangi bir kurum ya da kuruluştan destek alınmadığını beyan etmiştir.

Yayımlanan makalede araştırma ve yayın etiğine riayet edilmiş; COPE (Committee on Publication Ethics)’nin editör ve yazarlar için yayımlanmış olduğu uluslararası standartlar dikkate alınmıştır.